

บทคัดย่อ

วิจารณ์หลักเกณฑ์การทับศัพท์ที่ราชบัณฑิตยสถานกำหนดขึ้นโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่ว่าด้วยสระและส่วนที่ว่าด้วยพยัญชนะ วิเคราะห์และตรวจสอบหลักเกณฑ์การทับศัพท์ดังกล่าวด้วยหลักเกณฑ์ทางภาษาศาสตร์โดยเฉพาะทฤษฎีทางสัทศาสตร์ พร้อมกับข้อเสนอเพื่อแก้ไขหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาสเปนให้สมบูรณ์และถูกต้องมากยิ่งขึ้น

Abstract

This paper is an attempt to comment on the rules for transliteration from Spanish to Thai set by the Royal Thai Academy. The paper is divided into two parts: one deals with vowels and the other deals with consonants. The comment and analysis of the set of rules for transliteration is supported by linguistic theories especially phonetics. Suggestions for changes in transliteration from Spanish to Thai are made for an accurate and complete set of rules for transliteration from Spanish to Thai.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิจารณ์หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาสเปนเป็นภาษาไทย ของราชบัณฑิตยสถาน

A Comment on the Rules for Transliteration from Spanish to Thai by the Royal Thai Academy

สถาพร ทิพย์ศักดิ์*

ความสำคัญของภาษาสเปนในโลกปัจจุบันและภาษาสเปนในประเทศไทย

ภาษาสเปนเป็นหนึ่งในบรรดาภาษาที่มีผู้ใช้มากในโลกปัจจุบันและได้รับเลือกให้เป็นหนึ่งในภาษาราชการขององค์การสหประชาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากประเทศสเปนได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมยุโรป (Unión Europea) ภาษาสเปนยังเป็นภาษาที่ใช้กันอย่างกว้างขวาง

ตามสถานการณ์ปัจจุบันของเอเชีย หากไม่นับประเทศญี่ปุ่น¹ ซึ่งเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจของเอเชีย เกาหลี² ซึ่งเป็นประเทศที่พยายามพัฒนาเพื่อจะก้าวให้ทัดเทียมกับญี่ปุ่นในทุกๆ ด้าน ตลอดจนฟิลิปปินส์³ ซึ่งเคยตกเป็นอาณานิคมอันเก่าแก่ของประเทศสเปนมาก่อนแล้ว อาจพูดได้ว่าประเทศไทยซึ่งมีคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย⁴ เป็นสถาบันผู้ริเริ่มการเรียนการสอนภาษาสเปนในประเทศไทยมานานแล้วจวบจนปัจจุบัน เป็นประเทศหนึ่งที่มีศักยภาพในการจัดตั้งศูนย์กลางการเรียน

* สถาพร ทิพย์ศักดิ์ อ.บ. เกียรตินิยม (จุฬาฯ)
Doctor en Filología Hispánica (Lingüística), Universidad Complutense de Madrid
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ ญี่ปุ่นเป็นประเทศเจ้าภาพจัดการประชุมผู้เชี่ยวชาญภาษาสเปนภาคพื้นเอเชีย (Congreso de los hispanistas de Asia) ครั้งที่สอง ณ กรุงโตเกียว

² เกาหลีใต้เป็นประเทศที่มีการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาสเปนจนถึงระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพมาก จนกระทั่งคณาจารย์ชาวเกาหลีใต้ได้รับเชิญให้เป็นอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณคดีละตินอเมริกัน ณ ประเทศชิลีและอาร์เจนตินา เกาหลีใต้เป็นประเทศที่จัดตั้งสมาคมผู้เชี่ยวชาญภาษาสเปนภาคพื้นเอเชียขึ้นและรับเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมครั้งที่หนึ่ง ณ กรุงโซล ในปี 2537

³ มะนิลาเป็นที่ตั้งสถาบันภาษาสเปนประจำภาคพื้นเอเชีย (Instituto Cervantes de Asia) ซึ่งเป็นศูนย์กลางที่จะคอยช่วยส่งเสริมและให้ความสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาสเปนในบรรดาประเทศในเอเชีย

⁴ ดูประวัติการก่อตั้งสาขาวิชาภาษาสเปน ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใน "รายงานการประชุมผู้เชี่ยวชาญภาษาสเปนภาคพื้นเอเชีย ครั้งที่หนึ่ง" (Acta del Primer Congreso de los hispanistas de Asia) ซึ่งจัดที่กรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ ปี 2533 โดย พรสม ศิริสัมพันธ์

การสอนภาษาสเปนที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคพื้นเอเชีย หากได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังจากภาครัฐบาลและผู้นำทางการศึกษาของประเทศ เพราะภาษาสเปนเป็นภาษาที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ราชบัณฑิตยสถานจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาสเปนโดยเฉพาะขึ้น

ความขัดแย้งระหว่างหลักเกณฑ์และจุดประสงค์ของการทับศัพท์

หลังจากได้พิจารณาคำนำเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาสเปนของราชบัณฑิตฯ ผู้ใช้จะพบว่า มีหลักเกณฑ์อยู่สองประเภท ประเภทแรกคือ หลักเกณฑ์การทับศัพท์ทั่วไปซึ่งถือเป็นหลักเบื้องต้นของการทับศัพท์ที่ทุกภาษาจะต้องยึดถือเป็นหลักที่ต้องปฏิบัติตาม อีกประเภทหนึ่งคือหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของแต่ละภาษา

สำหรับหลักเกณฑ์การทับศัพท์ทั่วไปนั้น หลักข้อหนึ่งได้กำหนดว่า

*"การทับศัพท์ให้ถอดอักษรในภาษาเดิมพอควรแก่การแสดงที่มาของรูปศัพท์ และเขียนในรูปที่อ่านได้สะดวกในภาษาไทย"*⁵

ในขณะเดียวกัน ความคิดเห็นของอนุกรรมการของราชบัณฑิตฯ ที่ปรากฏอยู่ในคำนำเนื่องในโอกาสการจัดพิมพ์หลักเกณฑ์การทับศัพท์สำหรับภาษาต่างประเทศดังกล่าวระบุว่า

"เพื่อให้หลักเกณฑ์ที่จัดทำนี้ถูกต้องใกล้เคียงกับหลักเกณฑ์การเขียนและอ่านของภาษานั้น ๆ มากที่สุด....."

จะเห็นได้ว่า หลักเกณฑ์การทับศัพท์ข้อหนึ่งดังกล่าวขัดแย้งกับจุดประสงค์ของการทับศัพท์ของอนุกรรมการของราชบัณฑิตฯ ที่แสดงไว้ในคำนำการตีพิมพ์ โดยเฉพาะคำที่ใช้เป็นตัวอย่างตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงความประดักประเดิดของหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เช่น คำว่า amor ราชบัณฑิตฯ เขียนทับศัพท์ว่า "อามอร์" โดยใช้เครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับบนตัวพยัญชนะตัวสุดท้ายของคำซึ่งจัดเป็นพยัญชนะตัวสะกดตามลักษณะการเขียนรูปคำภาษาสเปน การกระทำดังกล่าวทำให้ผู้ที่ไม่มีความรู้ภาษาสเปนอาจเข้าใจว่า พยัญชนะตัวสะกดของภาษาสเปนไม่ต้องออกเสียงเหมือนคำบางคำในภาษาไทย เช่น สุนันท์ วิโรจน์ ฯลฯ เป็นต้น การเขียนทับศัพท์ด้วยวิธีดังกล่าวจึงไม่อาจยอมรับได้สำหรับผู้ที่มีความรู้ภาษาสเปนเพราะขัดกับหลักเกณฑ์การออกเสียงภาษาสเปนที่กำหนดว่า พยัญชนะทุกตัวในคำภาษาสเปนจะต้องอ่านออกเสียงทุกกรณี ยกเว้น พยัญชนะใบบัเท่านั้น

เมื่อหลักเกณฑ์ทั่วไปของการทับศัพท์ขัดแย้งกับจุดประสงค์ของการทับศัพท์ การเขียนในรูปที่อ่านได้สะดวกในภาษาไทยและการปรับให้ตรงกับหลักการเขียนและหลักการอ่านในภาษาสเปน

⁵ ดู หลักเกณฑ์การทับศัพท์. ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2535. หน้า 2.

⁶ ราชบัณฑิตยสถาน. *เรื่องเดิม*. หน้า (1)

ในขณะที่เดียวกันนั้นจึงไม่ใช่เรื่องง่ายแต่อย่างใดหรือไม่มีทางเป็นไปได้ เมื่อเกิดข้อขัดแย้งขึ้นมาดังนี้ ผู้ใช้ควรจะยึดถืออะไรเป็นหลัก ระหว่างหลักเกณฑ์การทับศัพท์ทั่วไปและหลักเกณฑ์การทับศัพท์เฉพาะแต่ละภาษาอย่างเช่นในกรณีดังกล่าวนี้ หลักเกณฑ์ไหนควรมีความสำคัญมากกว่ากัน

หลักเกณฑ์การทับศัพท์ที่ควรพิจารณาแก้ไข

จากหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาสเปนที่ราชบัณฑิตยสถาน⁷ ราชบัณฑิตยสถาน⁷ สามารถแบ่งออกเป็นสองประเภท คือ ประเภทแรกเป็นหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของสระซึ่งจะมีเพียงข้อเดียวเท่านั้น ประเภทที่สองคือ หลักเกณฑ์การทับศัพท์ของพยัญชนะซึ่งคือข้อสองถึงข้อหก

หากศึกษารายละเอียดของหลักเกณฑ์เหล่านั้นให้ดีจะพบว่า หลักเกณฑ์ดังกล่าวไม่สามารถนำไปใช้ในการทับศัพท์ได้ทั้งหมด และหลักเกณฑ์บางข้อไม่มีความเกี่ยวข้องกับการทับศัพท์ภาษาสเปนแต่ประการใด

หลักเกณฑ์การทับศัพท์ที่ควรพิจารณาแก้ไขมีดังนี้

หลักเกณฑ์ข้อที่หนึ่งกล่าวว่า

“1. ให้ถอดตามการออกเสียงในพจนานุกรมภาษาสเปน โดยเทียบเสียงสระภาษาไทยตามตารางเทียบเสียงสระภาษาสเปน.....”

อนึ่ง ตารางเทียบเสียงสระภาษาสเปนที่กล่าวถึงในหลักเกณฑ์ข้อหนึ่งหมายถึงตารางที่คณะกรรมการราชบัณฑิตยสถาน⁷ ได้จัดทำขึ้นไว้ซึ่งอยู่ในหน้าถัดไป

ผู้ที่มีความรู้ภาษาสเปนและคุ้นเคยกับการใช้พจนานุกรมอาจตั้งคำถามตามมาทันทีว่า ตามที่ราชบัณฑิตยสถาน⁷ ให้ถอดคำศัพท์ตามการออกเสียงในพจนานุกรมภาษาสเปนนั้น ราชบัณฑิตยสถาน⁷ หมายถึงพจนานุกรมภาษาสเปนเล่มใด เพราะเมื่อสำรวจพจนานุกรมภาษาสเปนที่วางจำหน่ายในท้องตลาดในขณะนี้ไม่ว่าจะในตลาดประเทศไทยหรือประเทศสเปนเองจะพบว่า ยังไม่มีพจนานุกรมเล่มใดที่จัดทำคำอ่านไว้หลังคำศัพท์ แม้แต่พจนานุกรมของราชบัณฑิตยสถาน⁷ ของสเปนเองก็ยังไม่แทรกเสียงอ่านของคำศัพท์เนื่องจากเสียงภาษาสเปนมักจะตรงกับตัวเขียนเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นข้อมูลที่คณะกรรมการฯ แสดงในหลักเกณฑ์ข้อที่หนึ่งดังกล่าวจึงไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน เพราะเมื่อไม่มีพจนานุกรมเล่มใดจัดทำเสียงอ่านของคำศัพท์ภาษาสเปน คณะกรรมการฯ จะคาดหวังว่าผู้อื่นจะสามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาสเปนได้ถูกต้องได้อย่างไร และจะตรวจสอบได้อย่างไรว่าตารางเทียบเสียงสระและพยัญชนะที่คณะกรรมการฯ จัดทำขึ้นนั้นถูกต้องและเหมาะสมประการใด

⁷ ราชบัณฑิตยสถาน, *เรื่องเดิม*, หน้า 59-60.

ส่วนจุดประสงค์ที่คณะอนุกรรมการฯ กำหนดให้คงรูปคำเดิมของคำภาษาสเปนและให้ปรับให้ตรงกับหลักการเขียนและหลักการอ่านในภาษาไทยในเวลาเดียวกันนั้น ย่อมเป็นไปได้ยากหรือไม่มีทางเป็นไปได้ ความลึกลับดังกล่าวจะทำให้ผู้ใช้ที่มีความจำเป็นต้องเขียนคำทับศัพท์ภาษาสเปนเกิดความสับสน จะยึดอะไรเป็นหลักระหว่างจุดประสงค์ของการทับศัพท์ตามที่กล่าวแล้วข้างต้น และหลักเกณฑ์การทับศัพท์ที่กำหนดขึ้นมาจากข้อมูลที่มีสมมุติฐานซึ่งขาดความชัดเจน ตัวอย่างเช่น

คำว่า	amor	ราชบัณฑิตเขียนทับศัพท์ว่า	*อามอร์	อ่านว่า	อา-มอ	แต่ที่ถูกต้องควรอ่านว่า	อา-มอรุ
หรือ	rey		*เรย์		เร		เร-อี
หรือ	veinte		*เบย์นเต		เบน-เต		เบ-อิน-เต

ราชบัณฑิตฯ ได้ถ่ายทอดเสียงคำทั้งสามว่า อามอร์ เรย์ และเบย์นเต และอ่านว่า อา-มอ เรและเบน-เต ตามลำดับ ซึ่งเป็นการออกเสียงที่ไม่ถูกต้องหากกลับไปพิจารณารูปศัพท์เดิมของคำภาษาสเปนทั้งสามคำ เนื่องจากภาษาไทยนิยมใช้เครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับบนตัวพยัญชนะที่ไม่ต้องการออกเสียงในกรณีการทับศัพท์ของคำทั้งสามที่นำมาเป็นตัวอย่าง ในความเป็นจริงแล้วพยัญชนะดังกล่าวจะต้องออกเสียงหากคณะอนุกรรมการฯ ต้องการคงเสียงและรูปศัพท์เดิมของคำสเปนเอาไว้ตามจุดประสงค์ที่ได้แสดงไว้ตั้งแต่ต้น ควรหลีกเลี่ยงการใช้เครื่องหมายทัณฑฆาต

หลักเกณฑ์ข้อที่สองว่าด้วยการถอดเสียงพยัญชนะภาษาสเปนให้ตรงกับพยัญชนะไทยตามตารางเทียบเสียงพยัญชนะภาษาสเปนที่คณะอนุกรรมการฯ ได้จัดทำไว้

ส่วนหลักเกณฑ์ข้อที่สามว่าด้วยการออกเสียงพยัญชนะ h ซึ่งสามารถจัดรวมเข้ากับหลักเกณฑ์ข้อสองได้เพราะ h คือพยัญชนะตัวหนึ่ง

หลักเกณฑ์ข้อที่สี่ของการทับศัพท์ภาษาสเปนจะขัดแย้งกับหลักเกณฑ์ข้อที่หนึ่งซึ่งกล่าวว่า

'เครื่องหมาย' เป็นเครื่องหมายลงเสียงหนัก ไม่ทำให้เสียงสระเปลี่ยนไป

จากข้อความที่ราชบัณฑิตฯ อ้างถึงนี้ ยังไม่ค่อยถูกต้องทีเดียวนักหากพิจารณาหลักเกณฑ์การเขียนเครื่องหมายลงเสียงหนักในภาษาสเปน สระประสมของภาษาสเปนจะต้องประกอบด้วยสระเบาอย่างน้อยหนึ่งตัวหรืออาจเป็นสระเบาทั้งคู่ แต่โดยทั่วไปแล้วคำภาษาสเปนส่วนใหญ่จะเป็นคำที่ลงเสียงหนักในพยางค์ที่สองนับจากข้างหลัง (palabra llana o grave) และไม่ต้องเขียนเครื่องหมายลงเสียงหนักกำกับ ดังนั้นการเขียนเครื่องหมายลงเสียงหนักลงบนคำเมื่อใดก็ตามย่อมจะทำให้เสียงสระเปลี่ยนแปลงได้ โดยจะแยกเสียงสระประสมซึ่งแต่เดิมนับเป็นเสียงหนึ่งพยางค์ออกเป็นเสียงสระสองพยางค์ในกรณีดังกล่าว เครื่องหมายลงเสียงหนักจะทำให้จำนวนพยางค์ภายในคำเปลี่ยนแปลงไป เมื่อจำนวนพยางค์เปลี่ยนแปลงผลที่ตามมาคือ การอ่านออกเสียงจะมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

ตัวอย่าง

คำ	การแบ่งพยางค์	ความหมาย
secretaria	se-cre-ta-ria (4 พยางค์)	เลขานุการ
secretaría	se-cre-ta-rí-a (5 พยางค์)	กองเลขานุการ
continuo	con-ti-nuo (3 พยางค์)	ที่ต่อเนื่อง
continúo	con-ti-nú-o (4 พยางค์)	คำกริยา บุรุษที่หนึ่ง เอกพจน์ "ฉันยังทำ...ต่อไป"

ตามตัวอย่างข้างบนนี้ เราจะเห็นว่า สระ ia และ uo เมื่อไม่มีเครื่องหมายลงเสียงหนักกำกับ เวลาออกเสียงจะออกเสียงเป็นคำหนึ่งพยางค์ ขณะที่สระ ía และ úo ที่มีเครื่องหมายลงเสียงหนักกำกับ บนสระเวา i และ u เวลาออกเสียงจะออกเสียงแยกเป็นสองพยางค์ ดังนั้น เครื่องหมายลงเสียงหนัก จึงมีอิทธิพลต่อการออกเสียง หลักเกณฑ์และตัวอย่างที่ราชบัณฑิตยสภาประกอบจึงถือว่ายังไม่สมบูรณ์

หลักเกณฑ์ข้อที่ห้า ราชบัณฑิตยฯ ได้กำหนดการเขียนตัวย่อสำหรับตัวอักษรภาษาสเปน ซึ่งหากพิจารณาดูแล้วสิ่งที่ราชบัณฑิตยฯ เรียกว่า "การเขียนตัวย่อ" นั้น ความจริงแล้วคือการอ่านหรือการเรียกชื่อตัวอักษรภาษาสเปนนั่นเอง การทับศัพท์ ไม่จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับชื่อเรียกตัวอักษรหรือตัวย่อตามที่ราชบัณฑิตยฯ เข้าใจ แต่อย่างใด

หลักเกณฑ์ข้อที่หก ราชบัณฑิตยฯ กำหนดว่า

"การใช้เครื่องหมายทั้งหมด ไม่ได้คู่ เครื่องหมายวรรณยุกต์ ให้ถือตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ"

การกำหนดดังกล่าวขัดแย้งกับจุดประสงค์ที่ราชบัณฑิตยฯ ได้แสดงไว้ในคำนำตอนแรกว่า การทับศัพท์คำภาษาสเปนจะทำให้ถูกต้องตรงตามการออกเสียงของพจนานุกรมสเปน แต่เมื่อราชบัณฑิตยฯ กำหนดให้ใช้กฎการใช้ทั้งหมด ไม่ได้คู่ และเครื่องหมายวรรณยุกต์เช่นเดียวกับการเขียนคำทับศัพท์ในภาษาอังกฤษ ก็หมายความว่าราชบัณฑิตยฯ ยอมรับว่า ภาษาสเปนออกเสียงเช่นเดียวกับภาษาอังกฤษทุกประการ ซึ่งไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด

การทบทวนการทับศัพท์คำภาษาสเปน

จากตารางเทียบเสียงพยัญชนะและเสียงสระระหว่างภาษาสเปนและภาษาไทยของราชบัณฑิตยฯ ผู้ที่ไม่มีความรู้ภาษาสเปนอย่างลึกซึ้งอาจเข้าใจว่า พยัญชนะภาษาสเปนมีพยัญชนะไทยเทียบได้ทุกตัว โดยไม่ก่อปัญหาแต่อย่างใด ซึ่งในความเป็นจริงแล้วไม่ได้เกิดขึ้นทุกกรณี ราชบัณฑิตยฯ ควรทำการตรวจสอบเสียใหม่โดยเฉพาะพยัญชนะที่ใช้เป็นตัวย่อของการทับศัพท์ ดังต่อไปนี้

การทบทวนการทับศัพท์สระสเปน

โดยทั่วไปการทับศัพท์สระเดี่ยวไม่น่าจะมีปัญหาแต่อย่างใด เนื่องจากภาษาสเปนมีสระเดี่ยวเพียงห้าตัวเท่านั้น คือ a e i o และ u ซึ่งสระเดี่ยวเหล่านี้สามารถเขียนทับศัพท์ได้ทั้งหมด ในทางตรงกันข้ามสระประสมของสเปนมีจำนวนมากกว่าสระประสมของไทย การทับศัพท์สระประสมสเปนเป็นภาษาไทยจึงเกิดปัญหาตามมาเนื่องจากการแทนสระประสมของภาษาสเปนด้วยสระประสมของภาษาไทยด้วยระบบหนึ่งต่อหนึ่งเป็นไปไม่ได้ ราชบัณฑิตยพยายามเขียนทับศัพท์สระประสมจำนวนหนึ่งโดยไม่ได้พิจารณาความถูกต้องและเหมาะสม เมื่อพิจารณาการทับศัพท์สระประสมที่ราชบัณฑิตยเสนอไว้สมควรที่จะมีการทบทวนการเขียนทับศัพท์สระประสมหลายตัวเสียใหม่ เนื่องจากรูปคำทับศัพท์ที่ได้มาไม่ถูกต้องตามหลักการทับศัพท์และจุดมุ่งหมายของราชบัณฑิตยที่ได้กำหนดไว้ตั้งแต่ตอนต้น

สระประสมที่ควรพิจารณารูปคำทับศัพท์ใหม่^๑

สระประสม	การทับศัพท์ของราชบัณฑิตย	เสียงอ่าน	การออกเสียงที่ถูกต้อง
ai, ay	*ไอย์	ไอ	ไอ
ei, ey	*เอย์	เอ	เออี
eu	*เอว	เอว	เออู
ie	*เอีย	เอีย	อีเอ
io	*เอียว	เอียว	อีโอ
iu	*อิว	อิว	อีอู
oi, oy	*ไอย์	โอ	โออี
ou	*ไอ์	โอ	โออู
ue	*อวย	อวย	อูเอ
uey	*อวย	อวย	อูเออี
ui	*อุย	อุย	อูอี

สถาบันวิทยบริการ

^๑ ผู้เขียนพยายามเขียนทับศัพท์โดยคงเสียงสระเดิมไว้ทุกประการ แต่ในเวลาออกเสียงจริงๆ แล้วสระแต่ละตัวของสระประสมจะออกเสียงหนักเบาไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับประเภทของสระที่ประกอบเป็นส่วนหนึ่งของสระประสม กฎทั่วไปกล่าวไว้ดังนี้ สำหรับสระประสมสองส่วนที่ประกอบด้วยสระเบาหรือสระปิด (i u) และสระหนักหรือสระเปิด (a e o) หรือในทางกลับกัน เช่น ai ia ei ie io oi ue eu จะลงเสียงหนักบนสระหนักหรือสระเปิดเสมอ สำหรับสระประสมที่ประกอบด้วยสระเบาทั้งคู่ จะลงเสียงหนักที่สระเบาตัวที่สอง เช่น iu และ ui จะออกเสียงหนักที่สระ u และ i ตามลำดับ

ต่อไปนี้จะขอยกตัวอย่างการทับศัพท์คำที่มีสระประสมประกอบซึ่งสมควรมีการแก้ไข

สระประสม	รายบัณฑิตฯ	คำ	รายบัณฑิตฯ
ei	*เอย์	veinte	*เบย์นเต
ey	*เอย์	rey	*เรย์
io	*เอียว	tiempo	*เตียมโป
ou	*โอว์	COU	*โกว์
uey	*อวย	buey	*บวย
ue	*อวย	Suecia	*ชวยเซีย
uo	*โอว	duodeno	*โดวเดโน

การเขียนทับศัพท์ดังกล่าวของรายบัณฑิตฯ อาจมีผู้ไม่เห็นด้วยโดยสามารถอ้างได้ว่า เป็นรูปคำศัพท์ที่ไม่ตรงกับเสียงอ่านในภาษาสเปนที่ถูกต้อง เพราะมีคำหลายคำที่ประกอบด้วยสระประสมแต่กลับถูกเขียนทับศัพท์ด้วยเครื่องหมายทัณฑฆาต จึงทำให้อ่านคำดังกล่าวราวกับว่าเป็นเป็นคำที่มีสระประสมปรากฏอยู่ด้วย

สระประสม	รายบัณฑิตฯ	ออกเสียง
ei	*เอย์	เอ
ey	*เอย์	เอ
แต่ e	เอ	เอ

จะเห็นได้ว่า รายบัณฑิตฯ ใช้เครื่องหมายทัณฑฆาตอย่างไม่ถูกต้องตามการออกเสียง เนื่องจากในภาษาไทย สระ i หรือ y ไม่เคยปรากฏเป็นส่วนประกอบของสระประสมสองส่วน การออกเสียงสระ i หรือ y ดังกล่าวในตำแหน่งนั้นจึงขัดกับลักษณะการเขียนคำในภาษาไทย เครื่องหมายทัณฑฆาตถูกนำมาใช้เขียนกำกับบนสระทั้งสองเพื่อต้องการทำให้รู้สึกว่ตำแหน่งของสระทั้งสองดังกล่าวไม่ใช่ตำแหน่งตามปกติในการออกเสียงในภาษาไทย แต่รายบัณฑิตฯ สันนิษฐานไปว่า การใช้เครื่องหมายทัณฑฆาตดังกล่าวทำให้การออกเสียงของคำไม่ถูกต้องตามการออกเสียงในภาษาสเปน

ข้อเสนอ

สระประสม	ทับศัพท์	คำ	ทับศัพท์
ei	เออี	veinte	เบอินเต
ey	เออี	rey	เรอี

สระประสม ie ถูกเขียนทับศัพท์ด้วยสระ เอีย สมควรที่จะมีการพิจารณาเสียงใหม่เช่นกัน

สระประสม	ทับศัพท์ของราชบัณฑิตฯ	คำ	ทับศัพท์ของราชบัณฑิตฯ
ie	* เอีย	tiempo	* เดียมโป
แต่ ia	เอีย	Francia	ฟรันเซีย

ข้อเสนอ

สระประสม	ทับศัพท์	คำ	ทับศัพท์
ie	อีเอ	tiempo	ตีเอมโป

สระประสม io ซึ่งราชบัณฑิตเขียนทับศัพท์โดยใช้สระ เอีย และมีพยัญชนะ แม่เกอว เป็นตัวสะกด หากพิจารณารูปทับศัพท์ของราชบัณฑิตฯ เอียว จะพบว่าตรงกับสระประสม เอีย ที่มีอัมสระ ย ปิดท้าย รูปทับศัพท์ io ด้วยรูปสระ เอียว ของราชบัณฑิตฯ จึงไม่ถูกต้องนักเนื่องจากไม่มีความใกล้เคียงกับเสียงสระประสมของสเปนคือสระประสม io

สระประสม	ทับศัพท์ของราชบัณฑิตฯ	คำ	ทับศัพท์ของราชบัณฑิตฯ
io	*เอียว	Antonio	*อันโตเนียว

ข้อเสนอ

สระประสม	ทับศัพท์	คำ	ทับศัพท์
io	อีโอ	Antonio	อันโตนิโอ หรือ อันโตนิโย

การทับศัพท์สระประสม ou ก็อยู่ในสถานการณ์เช่นเดียวกัน ควรจะพิจารณาการเขียนคำทับศัพท์เสียงใหม่โดยพิจารณาตามการออกเสียงในภาษาสเปนอย่างถูกต้อง

สระประสม	ทับศัพท์ของราชบัณฑิตฯ	ออกเสียง
ou	*โอว์	โอ
แต่ o	โอ	โอ

ข้อเสนอ

สระประสม	ทับศัพท์	คำ	ทับศัพท์
ou	โออุ	COU	โกอุ

การทับศัพท์สระประสม ue และ สระประสมสามส่วน uey ด้วยสระประสม อวย สระเดียวกันในภาษาไทยควรต้องพิจารณาใหม่ถึงความเหมาะสม

สระประสม	ทับศัพท์ของราชบัณฑิตฯ	คำ	ทับศัพท์ของราชบัณฑิตฯ
ue	*อวย	Suecia	ชวยเซีย

ข้อเสนอ

สระประสม	ทับศัพท์	คำ	ทับศัพท์
ue	อูเอ	Suecia	ซูเอเซีย
สระประสม	ทับศัพท์ของราชบัณฑิตฯ	คำ	ทับศัพท์ของราชบัณฑิตฯ
uey	*อวย	buey	บวย

ข้อเสนอ

สระประสม	ทับศัพท์	คำ	ทับศัพท์
uey	อูเออี	buey	บูเออี

ในทำนองเดียวกัน สระประสม uo ควรจะต้องตรวจสอบการทับศัพท์ตามที่ราชบัณฑิตฯ กำหนดไว้เสียใหม่

สระประสม	ทับศัพท์ของราชบัณฑิตฯ	คำ	ทับศัพท์ของราชบัณฑิตฯ
uo	*โอว	duodeno	*โดวเดโน

ข้อเสนอ

สระประสม	ทับศัพท์	คำ	ทับศัพท์
uo	อูโอ	duodeno	ดูโอเดโน

นอกจากสระประสมสองส่วนของภาษาสเปนที่เราได้เห็นแล้วว่ามีกรออกเสียงแตกต่างจากสระประสมของไทยมาก ภาษาสเปนยังมีคำต่างๆ ที่เขียนด้วยสระประสมสามส่วนอีกด้วย ดังนั้น ในการเขียนทับศัพท์สระประสมสามส่วนของภาษาสเปนจึงไม่มีสระดังกว่าที่ตรงกับสระในภาษาไทย เนื่องจากภาษาไทยไม่มีสระประสมสามส่วนเช่นเดียวกับภาษาสเปน สระประสมสามส่วนดังกล่าวมีดังนี้ คือ iai uai iei และ uei หรือ uey

ข้อเสนอ

สระประสม	ทับศัพท์	คำ	ทับศัพท์
iai	อีอาอี	cambiaís	ก่าบิอาอิส
uai	อูอาอี	atestiguáis	อเตสติกูอาอิส
iei	อีเออี	copiéís	โกบิเออิส
uei, uey	อูเออี	acentuéís	อเซนตูเออิส

การทบทวนการทับศัพท์พยัญชนะสเปน

1. พยัญชนะตัวสะกด

พยัญชนะ	คำ	ราชบัณฑิตฯ	ข้อเสนอ
m	album	*อัลบุง ⁹	อัลบุน

ตามหลักการออกเสียงที่ถูกต้อง พยัญชนะ m ในตำแหน่งสุดท้ายของคำจะออกเสียงเป็น [ŋ] ซึ่งจะเท่ากับเสียง น ในภาษาไทย ส่วนในตำแหน่งอื่นๆ พยัญชนะ m จะออกเสียงเป็น [m] เสมอ แต่ราชบัณฑิตฯ ทับศัพท์พยัญชนะ m ในตำแหน่งดังกล่าวด้วยเสียงพยัญชนะ ง จึงไม่เป็นการถูกต้อง

พยัญชนะ	คำ	ราชบัณฑิต	ข้อเสนอ
ín	Agustín	*อกุสติง	อกุสติน

การใช้พยัญชนะ ง เขียนแทนพยัญชนะ n ไม่ถือเป็นการถูกต้อง เพราะพยัญชนะ n ในตำแหน่งท้ายสุดของคำจะออกเสียงเป็น [ŋ] เสมอ การออกเสียงพยัญชนะนาลิก เพดานอ่อน ก้อง [ŋ] แทนเสียงพยัญชนะนาลิก ปุ่มเหวี่ยง ก้อง [ŋ] จะพบได้ในภาษาถิ่นของสเปนเท่านั้น การทับศัพท์โดยออกเสียงตามภาษาถิ่นของสเปนจึงไม่เป็นการสมควรเพราะการทับศัพท์ควรจะยึดการออกเสียงของภาษาสเปนที่ใช้พูดกันเป็นส่วนใหญ่ในประเทศเป็นหลัก

อนึ่ง ถึงแม้เสียง [ŋ] ในภาษาสเปนเมื่อปรากฏในตำแหน่งท้ายสุดของคำหรือพยางค์อาจจัดเข้าเป็นหน่วยเสียงย่อย (alófono) หน่วยเดียวกันกับหน่วยเสียง /n/ การทับศัพท์โดยใช้พยัญชนะ ง แทนพยัญชนะ n ในคำไทยจึงไม่ถูกต้องเนื่องจาก เสียง ง [ŋ] และเสียง น [n] จัดเป็นหน่วยเสียงที่ต่างกัน ในภาษาไทย ดังนั้นในการเขียนคำทับศัพท์โดยใช้ เสียง ง [ŋ] แทนเสียง น [n] จึงไม่เหมาะสมนัก ขณะที่ภาษาสเปนถือว่าในตำแหน่งพยัญชนะตัวสะกด เสียง [ŋ] จัดเป็นหน่วยเสียงย่อยของเสียง [n] นั่นก็คือพยัญชนะ n สามารถอ่านออกเสียงเป็น [n] หรือ [ŋ] โดยไม่ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด เช่น เสียง [ŋ] ซึ่งเดิมเป็นเสียงนาลิก ปุ่มเหวี่ยง ก้อง เมื่อปรากฏนำหน้าเสียงกัก เพดานอ่อน จะเปลี่ยนเป็นเสียงนาลิก เพดานอ่อนตามกฎของการเปลี่ยนเสียงภายในคำ (Asimilación)¹⁰ เช่น คำว่า cinco จะอ่านได้ว่า ซิงโก แต่ไม่ว่าจะอ่านคำ cinco ด้วยเสียงนาลิก เพดานอ่อนหรือเสียงนาลิก ปุ่มเหวี่ยง ความหมายของคำไม่ได้เปลี่ยนไปแต่อย่างใด

พยัญชนะ	คำ	ราชบัณฑิต	ข้อเสนอ
l	maldad	*มัลดัด(จะอ่านว่า มั้น-ดัด)	มัลลัด

⁹ พยัญชนะ m ในตำแหน่งท้ายสุดของคำจะออกเสียงเป็น n ดูเพิ่มเติม Tomás Navarro Tomás . *Manual de pronunciación española* ของ หน้า 88 หัวข้อ 86

¹⁰ การเปลี่ยนเสียงเกิดขึ้นได้ในสองรูปแบบคือ การเปลี่ยนเสียงที่อยู่ข้างหน้าและการเปลี่ยนเสียงที่อยู่ข้างหลัง ในกรณีนี้ คำ cinco เสียงพยัญชนะ n จะออกเสียงโดยจะเปลี่ยนเสียง [k] ที่ปรากฏตามมาข้างหลัง

พยัญชนะไทย ล [l] ควรจะใช้เขียนแทนพยัญชนะ l ของภาษาสเปนในเวลาเขียนคำทับศัพท์ เพราะมีลักษณะการออกเสียงที่เหมือนหรือใกล้เคียงกันมากที่สุด พยัญชนะ l จะออกเสียงเป็น [l] เสมอ ในตำแหน่งดังกล่าวซึ่งจะแตกต่างจากพยัญชนะไทย ล ในตำแหน่งตัวสะกดจะออกเสียงเป็น เสียง น [ŋ] การใช้พยัญชนะไทย ล แทนพยัญชนะสเปน l แสดงให้เห็นว่า เป็นการทับศัพท์ที่ต้องการคงเสียงเดิมในภาษาสเปนทุกประการตามจุดประสงค์ของราชบัณฑิตฯ

อนึ่งเพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่า พยัญชนะ ล ในตำแหน่งตัวสะกดภายในคำภาษาสเปนจะไม่ออกเสียงเป็นตัวสะกดแม่กนเหมือนในภาษาไทย จำเป็นต้องเพิ่มเติมเครื่องหมายพิเศษเพื่อแสดงความแตกต่างในการออกเสียง เช่น อาจเขียน ลฺ หรือ ลั

พยัญชนะ	คำ	ราชบัณฑิตฯ	ข้อเสนอ
r	sur	*ซัวร์	ซูร

การเขียนคำทับศัพท์พยัญชนะ r โดยการใช้เครื่องหมายทัณฑฆาตดูไม่เป็นการสมควรเมื่อพิจารณาถึงการออกเสียงของพยัญชนะ r ในภาษาสเปนอย่างถูกต้อง เนื่องจากพยัญชนะ r จะออกเสียง [r] ทุกกรณีไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดของคำก็ตาม การแก้ไขอาจทำได้ด้วยการเติมเครื่องหมายพิเศษเหนือพยัญชนะ r เพื่อแสดงว่า พยัญชนะ r ในตำแหน่งดังกล่าวจะต้องออกเสียงเหมือนกับในภาษาสเปน

2. พยัญชนะควบกล้ำของภาษาสเปน

ราชบัณฑิตฯ ไม่ได้ระบุให้ชัดเจนในเรื่องการทับศัพท์ของพยัญชนะควบกล้ำของภาษาสเปน ซึ่งมักจะทำให้เกิดปัญหาการออกเสียงในภายหลัง เนื่องจากตำแหน่งของพยัญชนะควบกล้ำในภาษาสเปน โดยเฉพาะเมื่อพยัญชนะควบกล้ำปรากฏร่วมกับสระ o และปรากฏตรงกับตำแหน่งของพยัญชนะตัวสะกดของคำในภาษาไทย การอ่านผิดจึงอาจเกิดขึ้นได้หากไม่รู้จักรูปศัพท์เดิมของภาษาสเปน

พยัญชนะ	คำ	ราชบัณฑิตฯ	อ่านว่า	ข้อเสนอ
g + l	globo	*ไกลโบ	โกน-โบ	โกลโบ
g + r	logro	*โลโกร	โล-โกน	โลโกร

การเขียนทับศัพท์คำ globo ว่า ไกลโบและ logro ว่า โลโกร นั้น ผู้ที่ไม่มีความรู้ภาษาสเปน มักอ่านว่า โจนโบ และ โลโกน เนื่องจากพยัญชนะ ล และ ร ในตำแหน่งตัวสะกดของคำในภาษาไทยจะออกเสียงเป็นพยัญชนะแม่กน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาวิธีการทับศัพท์ที่จะทำให้อ่านออกเสียงให้ใกล้เคียงกับเสียงของคำศัพท์เดิมให้มากที่สุดโดยการเติมเครื่องหมายพิเศษเข้าไปเพื่อบอกความแตกต่างในการออกเสียงดังกล่าว

3. พยัญชนะนาสิก

ราชบัณฑิตฯ ใช้พยัญชนะ ญ แทนเสียงพยัญชนะ กิ [ŋ] ของภาษาสเปนซึ่งเป็นการแทนเสียงที่ไม่ถูกต้องเพราะเสียง ญ ในภาษาไทยจะออกเสียงต่างจากเสียง กิ ของภาษาสเปนมาก ขณะที่เสียง [ŋ] ของภาษาสเปนเป็นเสียงนาสิก เพดานอ่อน ก้องซึ่งในเวลาออกเสียง จะออกเสียงเหมือนกับมีเสียงพยัญชนะ น นำหน้าก่อนจะออกเสียงนาสิกตามมาขณะที่เสียง ก เป็นเสียงนาสิก ปุ่มเหงือก ก้องตามปกติ

พยัญชนะ	คำ	ราชบัณฑิตฯ	ข้อเสนอ
ก	níñera	*นิญเระ(นิ-เย-ระ)	นิญเระ(นิน-เย-ระ)

4. พยัญชนะ ค และ ม

การทับศัพท์พยัญชนะ g ซึ่งตามมาด้วยสระ e i และพยัญชนะ j ควรมีการพิจารณาเสียใหม่เนื่องจาก อนุกรรมการใช้พยัญชนะ ค แทนพยัญชนะสเปนทั้งสอง เช่น

คำ	คำทับศัพท์ของราชบัณฑิตฯ
gemelo	เคเมโล
dirigir	*ดริคิร
caja	กาคา

เนื่องจากภาษาไทยมีพยัญชนะสองตัวคือ ค ม ที่ใช้แทนเสียงกัก เพดานอ่อน ไม่ก้อง มีกลุ่มลม ขณะที่ภาษาสเปนก็มีเสียงที่มีลักษณะใกล้เคียงกันคือเสียงกัก เพดานอ่อน ไม่มีกลุ่มลมซึ่งเป็นเสียงที่ใช้อ่านพยัญชนะ g เมื่อมีสระ e หรือ i ปรากฏตามมาหรือใช้อ่านพยัญชนะ j ไม่ว่าจะตามด้วยสระอะไรก็ตาม ดังนั้นเพื่อให้ทุกอย่างลงตัวด้วยดี การจับคู่กันระหว่างพยัญชนะทั้งสองจึงเป็นเรื่องที่ควรพิจารณา ในที่นี้จะขอเสนอให้ใช้พยัญชนะ ค แทนพยัญชนะสเปน g ที่ปรากฏร่วมกับสระ e หรือ i และพยัญชนะ ม แทนพยัญชนะสเปน j ที่เป็นชื่อเฉพาะของสเปนเท่านั้น เช่น Juan José Jaime เป็นต้น โดยเฉพาะในกรณีหลังนี้ ถือเป็นการอนุรักษ์พยัญชนะ ม ของไทยไว้ในขณะเดียวกัน จึงพิจารณาเปรียบเทียบชื่อต่อไปนี้ เมื่อถูกเขียนทับศัพท์ด้วยพยัญชนะทั้งสอง

คำ	ทับศัพท์ของราชบัณฑิตฯ	ข้อเสนอ
Juan	คววน	มวน
José	โคเซ	โมเซ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. เครื่องหมายออกเสียงพิเศษของภาษาสเปน

ราชบัณฑิตฯ ไม่ได้กำหนดการออกเสียงสระที่มีเครื่องหมายพิเศษกำกับ เมื่อเขียนทับศัพท์คำประเภทนี้ออกมาจึงได้คำศัพท์ที่มีการออกเสียงที่ไม่ถูกต้อง

เครื่องหมาย diéresis บนตัวสระ u ที่มีสระ e หรือ i เขียนตามมาจะเป็นเครื่องหมายที่แสดงว่าสระ u ตัวนั้นจะต้องออกเสียงพร้อมกับสระที่ปรากฏอยู่ข้างหลังและถือเป็นเสียงหนึ่งพยางค์ ตามที่ราชบัณฑิตฯ เสนอคำทับศัพท์สำหรับคำประเภทนี้จะปรากฏเป็นคำสองพยางค์ ขณะที่การออกเสียงที่ถูกต้องจะออกเสียงเป็นคำหนึ่งพยางค์เท่านั้น

พยัญชนะ	ทับศัพท์ของราชบัณฑิตฯ	
gü + e	*กูเอ	
gü + i	*กวี	
แต่ gu + i	กี เช่น Guipuzcoa	อ่านว่ากีปูซโกอา
คำ	คำอ่านของราชบัณฑิตฯ	ข้อเสนอ
avergüéis	*อาเบริกูเออิส	อาเบริเกวอิส
güiro	*กวีโร	กวีโร

จะเห็นได้ว่า ราชบัณฑิตฯ เขียนทับศัพท์โดยมีการใช้เครื่องหมายทัณฑฆาตอย่างไม่สมควรในหลายๆ คำ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าแก้ไขเพราะการใช้เครื่องหมายทัณฑฆาตดังกล่าวเท่ากับเป็นการบิดเบือนการออกเสียงภาษาสเปนที่ถูกต้อง อนึ่ง ราชบัณฑิตฯ ไม่ควรลืมนำ สระในภาษาไทยมีจำนวนมากกว่าสระภาษาสเปน ดังนั้นภาษาไทยจึงควรถอดเสียงสระต่างๆ ของสเปนได้หมด ถึงแม้ว่าในความจริงแล้วสระประสมของสเปนจะมีมากกว่าสระประสมในภาษาไทย แต่อย่างไรก็ตามหากราชบัณฑิตฯ ยืนยันในหลักการและเหตุผลและยึดความถูกต้องทางวิชาการเป็นหลัก ไม่ใช่เพียงแต่ภาษาสเปนเท่านั้น ราชบัณฑิตฯ ยังสามารถถอดเสียงภาษาต่างประเทศต่างๆ ทุกภาษาได้อย่างใกล้เคียงอีกด้วย

บรรณานุกรม

ราชบัณฑิตยสถาน, *หลักเกณฑ์การทับศัพท์*. 2535.

Alarcos Llorach, E. *Fonología española*. Madrid: Gredos, 1968.

Navarro Tomas, T. *Manual de pronunciación española*. Madrid: CSIC, 1990.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย